

MURAVIDÉK

Politikai-, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyiltér 1.50 Dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Több szörinél engedmény.

Kéziratok, a melyek nem adtnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK” szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. : : : 202. szám. : : :
Postatakerék számla száma 12980.
Laptulajdonos: KÜHAR ISTVÁN.

VI. Évf.

Murska Sobota, 1927. október 30.

41. Szám.

Politikai szemle.

A képviselői mandátumok igazolása megtörtént, a képviselők letették az esküt, az új parlamenti elnök Pérics Ninkó radikális párti politikus lett. A demokrata párt megkapta a két alelnöki állást s most már annak kellene következnie, hogy a parlament megkezdje nyugodt működését. E helyet azonban felmerült a kormány koalíció további fenntartásának kérdése.

Ugyanis a Radics féle horvát paraszt párt, a Pribicevics független demokrata párt közös klubba tömörült s most együttesen azon fáradoznak, hogy — amennyiben lehetséges volna, — az egész demokrata pártot szintén maguk mellé csoportosíthassák, hogy így egy hatalmas táborral rendelkezzenek a Vukicsevics kormány ellen. Ez lenne a demokrata blokk, melynek megalkotása, a demokraták huza-vonása miatt még mindig nem történt meg.

Most az ellenzéki pártvezérek, úgy mint Radics Pribicevics és Jovanovics Jován földműves párti közösen elhatározták, hogy véglegesen felszólítják a demokratákat, akik Davidovics elnöksége alatt állanak, hogy foglaljanak állást az egyesülés kérdésében. Ez érdemben egy iratot szerkesztettek, melyet eljuttattak Davidovics-hoz azzal a feltétellel, hogy erre a hó huszonötödikéig terjedő záros határ időre, határozott választ yárnak.

A Davidovics-hoz intézett levélben az ellenzéki párt vezérek azt bizonyítják, hogy a választásokon beigazolódott, hogy a szabadon megnyilvánuló népakarat ő mellettük nyilatkozott meg s hogy a demokratikus koncentrációt az ország egész népe óhajtja. Szerintük a kormány erőszakos és törvénytelen séggel jutott hatalomra, tehát az ily rendszerrel megalapozott politikai irányzat az országnak kárára van, tehát mint ilyenek el kell tűnnie. A levél folyamán felsorolják még a pártvezérek azon javaslatokat, amiket az ország érdekében a nép javára sürgősen megvalósítandóknak tartanak.

POLITIKAI ÉLET.

A bolgár események

ma nagyon közletről érdekelnek bennünket, mert az újabb elkövetett merényletek számai a bolgár komitácsi szervezetekhez vezetnek. — Maga a „Jutra“ című szófiai lap írja, hogy a bolgár kormány tudja macedon szervezetek üzelméről s az ostrom állapotot a határon nem ezek ellen rendelte el, hanem inkább a parasztpárt ellen s annak üldözésére irányítja.

Az angol liberális párt

erős mozgalmat indított a háború kiküszöbölése céljából. Látna azt, hogy a Genfben megtartott konferenciák eredménytelenek, követelik nyilatkozatukban a hadifegyverkezések azonnali korlátozását, mert a fegyverkezés csak háborúra vezet; továbbá követelik, hogy minden vitás jogi kérdés a „Hágai“ nemzetközi döntőbíró elé utasíttassék. Elvet azonkívül minden olyan politikát, mely a tengeri fegyverkezés tekintetében az észak amerikai Egyesült Államokkal való versengésre vezethetne. Támogatja a párt azon törekvését is, hogy az egyes államok között a vámjórampók megszűnjenek s reményli, hogy terveit az angol kormány hathatósan támogatni fogja.

Kimondja még a párt, hogy a lokarnói szerződés alapelveihez hozzájárul s elfogadja az abban foglalt kötelezettségeket teljes mértékben.

Spanyolországban

is igen aggodalmas tünetek mutatkoznak. A francia spanyol határon az ipartelegeken bányászsztrájk tört ki. Mindjárt a sztrájk

A radikális párt a demokratáknak már eddig is sok óhaját teljesítette, különösen közigazgatási téren. Sok kerületben megkapták a járási főnökségeket, amint kívánták.

Kérdéses tehát, hogy az egységes demokrata párt, hogy fog viselkedni az ellenzék felhívásával szemben? Ma még nem tudni, hogy Marinkovics és Davidovics hívei együtt maradnak, eset-

első napján számos bomba merényletet követte el politikai személyek és az ipartelegek vezetői ellen. A kormány katonasággal akarta a zendülést elfojtani, de a zendülők ellenszegültek, úgy hogy a katonaságnak fegyverét kellett használnia s a leadott sortűz sok munkást megölt és megsebesített. Ez a vérengzés még csak fokozza a munkások elkeseredését s újabb komoly zavargásoktól tartanak. Némely hirdadások szerint az egész mozgalom Primo de Rivera diktátor ellen irányul.

A magyar

országgyűlés egységes pártja a nyári szünet után már megtartotta első értekezletét. Gróf Bethlen István miniszterelnök az értekezleten nagy beszédet mondott melynek folyamán a többek között bejelentette a numerus clausus enyhítését, a hitbizományok és a sajtó törvény reformját. Az értekezlet meleg ünneplésben részécsitette gróf Apponyi Albert genfi magatartásáért; valamint Rothermere angol lordot azért, hogy a magyar ügyet önzetlenül vállalta s a világ közvéleményét felhívta arra a jelenségre, mely a trianoni békeszerződés által Magyarországgal szemben okozott igazságtalanságok előidézője volt.

A miniszterelnök beszédében kifejezést adott a nemzet hálájának Rothermere lord iránt, mindazonáltal megjegyezte, hogy ezen akció a magyar kormánytól távol s magyar kormány tevékenységével semmiféle összefüggésben nincs. Elmondotta a miniszterelnök, hogy a békekötés előtt még egészen más felfogás uralkodott épen

leg különválnak-e s csak részben esik meg a csatlakozás az ellenzékkel? Ma az a helyzet, hogy ha az ellenzékhez csatlakozna az egész demokrata párt egységesen, akkor a parlamentet feloszlátják s új választások lennének elrendelve.

Az egész ország figyelemmel várja most a legközelebbi eseményeket, melyeknek a jelenlegi politikai helyzetet tisztázniok kell.

azoknál, akik ma a legridegebben állítják azt, hogy ezek a veszedelmes szerződések megváltozhatatlanok.

Mindazonáltal a magyar kormány nem feladata a propaganda, hanem az, hogy diplomáciai téren, nemzetközi téren összeköttetéseket szerezzen és megszerezze az együttműködését azokkal, akikkel közös érdekei vannak.

Romániában

a nemzeti parasztpárt, a parlament legnagyobb ellenzéki pártja Gyulafehérváron kongresszust fog tartani, hogy az Erdélyi és Bánsági független politikai megnyilatkozásnak kifejezést adjanak. Erre az alkalomra az erdélyi kisebbségek nem lesznek meghiva. Egyben tiltakozni fognak a Rotherme akció ellen is.

Biharmegye parasztpártja követeli az ostrom állapot megszüntetését és a súlyos adózási rendszer megváltoztatását, mert ennek tulajdonítható, hogy a lakosság hetven százaléka a súlyos adóterhek alatt tönkre ment.

A Dimineata című bukaresti lap a mostani parlament megnyitására felolvasott trónbeszéddel foglalkozik. Megállapítja, hogy az ország sorsa marad a régi, a nehéz helyzet nem fog változni. Nagy örömet okozott a trónbeszéd azon része, mely a közpénzek szigorított ellenőrzésével foglalkozik. Ha a kormány ezt keresztül tudja vinni, akkor ez új fejezet lesz Románia történetében.

Bukarestben nagy izgalom van Károly extrónörökös hazatérésének híre miatt. Állítólag Mária özvegy királyné ki akar békülni fiával s ezért Bratianu miniszterelnök még a köztársaság proklamálásával is megfenyegette. Annyi tény, hogy a román paraszt párt előkelő politikusai tárgyalnak Párisban Károly visszaéréséről, ami esetleg a jövő év elején már be is következne. Az izgalom politikai körökben nagy.

A római kérdés.

Az olasz lapok meglepéccsel irnak a római kérdés megoldásáról. A kérdés csak is jogi területre vonatkozik s nem a pápa világi hatalmának visszaállítá-

sáról van szó. Ez a kérdés mentesítve van úgy a vallás, mint a politikától s minden történelmi félre értéstől. Így ír a hivatalos fassita közlöny is.

Két jelmondat és egy vers.

Akinek az Isten a mindennapi kenyeret sem adta meg, azt már — kísértetbe vitte!
Akinek az Isten a mindennapi kenyérnél többet adott — azt nem őrizheti meg a gonosztól! —

Ilyenek vagyunk!...

Nem vagyok az, akinek hittetek, Békés, csendes, jólelkű, szerény, Csaló vagyok (mint a Ti hittetek) Önző, irigy, lelketlen kemény!

Szilaj démont takar ez az álarc Angyallá már a hit sem tehet, — Szívemben a gyűlölet és a harc, Ajkamon az »Emberszeretet«.

Megjavulnék, jaj de már nem tudok, — Örökségem e bűnös szokás — (Futóhomok a »rend« amelyen állok, Így várom be a csufos bukást!)

Addig játszom az „erényes“ Embert, Mint játszik, —Fő— Emberek: Papok! — Prédikálva erkölcsös életet — (De paráznák, gyilkosok, Ők, —magok!)

Mások házát, ökrejét, mezejét, Elkívánom: Elveszem ha bírom, A „parancsot“ — Bibliák meséjét — Követni a rajongókra bizom!

Ez vagyok én! — És ilyen maradok, Haszonleső, parázna, betyár! . . . Nem egy ilyen, már szobrot is kapott! Talán szobor nekem is kijár!

KRAJCSICS LÁSZLÓ.

Terjessze és olvassa a „MURAVIDÉK“-et

TORMA.

Idegesség.

Idegés ur szobát bérel a szállodában, de mert idegessége miatt semmiféle zajt nem tud elűzni, kibéri a szomszédos szobákat is, hogy senki azokban lármát ne csinálhasson.

Egy utazó fél 8-kor kér szobát, de már béreletlen szoba nem meri egyiket sem az utazónak átadni. Sok rábeszélésre mégis beengedi az egyik szobába oly feltétellel, hogy még a lélekzetét se vegye erősen, nehogy az ideges urat álmában zavarja.

Eddig rendben volt minden.

Az utazó megvacsorázott, de izlett a finom itóka és így későn fél 12 óra felé került a szobába meglepedkezve arról, hogy csendben kell neki lenni.

Fütyörészve vetkőzött, az egyik lábáról a cipőt lerántva, oda ejtette a szék mellé. A cipő nagyot koppant. E koppanás eszébe juttatta, hogy csendesen kell viselkednie és ezért a másik cipőt óvatosan tette a padlóra vetkőzött és aludt. Reggel 2 óra felé az ideges ur zörömből az az utazó ajtaján;

— Halló, ki zörög!

— A szomszédja vagyok!

— Mi tetszik kérem?

— Az Isten szent szerelmére kérem, nagyon ideges vagyok nem tudok aludni, éjjel előtt oda csapta az egyik cipőjét, most háromnegyet 2 van már és azóta várom a másik cipő koppanását, hát kérem vágja egyszer már azt is oda, nem tudok miatta aludni.

Aki mindent tud.

A gyáros több szekretáriusát elcsapta, mert nem tudott minden pillanatban mindenről kellő felvilágosítást adni. Végre kapott egy lelkiismeretes fiatal embert, aki mindenhol volt egyszer-

re, és mindenről tudott, ami a gyárost érdekelhette.

Gyáros: Hány munkás dolgozott tegnap és hány ma, mennyi srófot csináltak?

Szekretárius: Tegnap 1028, ma 1052 dolgozik eddig e két napalatt 1,687.543 srófot készítették.

Gyáros: Bravó, ilyen ember kell nekem!

Holnap várjon az állomáson átutazom M. Sobotán. A vonat fél 6-kor beropog a szekretárius ott áll a kocsni előtt pontosan amelyikben a gyáros ült.

Gyáros: Hány doboz srófot küldtek el?

Szekretárius: 258 662-öt kérem.

Gyáros: Jól van fiam. A lányom miért nem jött ide ki az állomásra? Talán beteg?

Szekretárius: K. P. barát-nője jött. Még nem beteg, csak e. hó 30.-án lesz beteg.

HIREK.

— A murska sobotai kurületi »Vörös koreoszt Egylet« meghívja f. é. okt. 29.-én fél 9 órai kezdettel a Dobrai-féle szállodában tartandó ének estre. Az ének számokat a ljubljana Matica kvartette fogja kísélni. Belépési díj: 10 Din.

— Gazdát cserél a beltincei »Huber« féle vendéglő. A beltincei Huber vendéglő gazdát cserél, amennyiben az eladásra került s megvette Balazsic István turnišcei vendéglős. Huber Bácsi vendéglője régi, jóhírű barátságos tanya volt, sok, jó, egészséges muri esett meg benne! Kár érte! De hát, elmúltak a régi jó vendégek, oda lett a csárda is!

— Bicikli tolvaj. A turnišcei csendőrségnek feltűnt a napokban, hogy egy fiatal ember jó biciklit árul olcsó pénzért. Kérdőre vonatván a legény, kitudódott, hogy egy jó nevű trnjei (túskezéri) gazdálkodó fia, elég isko-

lázott gyerek, tanult üvegkereskedő segéd. Már vagy három hete züllik s a második lopott biciklinél tart. Letartóztatták, átadták a dolnja-lendavai járásbírósnak.

— A csempész büntetése. J. I. gomilicai csempészt a hatóságok hetvenötezer dinár pénzbüntetésre és egy évig tartó elzárásra ítélték el. F. M. lipai legény dolnja-lendaván van bezárva csempészkedésért.

— A jugoszláv-magyar bírósági iratok kicserélése. Az igazságügyminiszter rendelkezése folytán október hó 20. án kicserélik a jugoszláv-magyar bírósági anyagot. A jugoszláv anyag átadása Noviszádon lesz, míg a magyar anyagot Dolnja Lendaván fogják átadni.

— A hadnagy véletlenül agyonlőtt egy katonát. Noviszádon a katonai lövöldében Ilic Misa hadnagy egy önműködő pisztolyt mutatott be a legénységnek. Magyarázat közben a fegyver véletlenül elsült s Sokin Zdravko őrszolgálatos katonát szíven találta s a katona rögtön meghalt. Az ügyben a katonai hatóság vizsgálatot indított.

— A gépember. Newyorkban a Westinghaus Elektrik társaság a múlt napokban egy csodálatos gépet mutatott be. A neve: gépember, mert az emberi hang behatására különféle mozgásokat végez. Felnyitja az ajtót, a villanyt felgyújtja és a söprével söpör.

— A magyar-román birtokper az angol minisztertanács előtt. Chamberlain angol külügyminiszter a minisztertáncson jelentést tett a genfi ügyekről. Szóba jött a magyar-román birtokper is. A csehszlovák kormány most azon fáradozik, hogy a közvéleményt a Rothermere lord akciója ellen hangolja.

— Skopljében kigyuladt a rendőrség fogháza. Skopljébe vasárnapi napon este 6 órakor kigyuladt a rendőrség fogháza. Ebben a fogházban voltak tartóztatva azok a délszerbiai diákok, akik állam ellenes üzemek gyanúja miatt voltak vizsgálati fogságban. A

Emberismertetés.

Gyakran látjuk, hogy a legesze-sebb, legértelmesebb emberek a közös életben oly lépéseket követnek el, melyek miatt fejünket megrázni kényszerítve vagyunk.

Nem egyszer lesznek a legdurvább csalásnak áldozatai a legfinomabb teoretikus emberismerők.

Elégyszer tapasztaljuk, hogy a bő tapasztalatokkal rendelkező legügyesebb emberek a naponként előforduló esetekben célszerűtlenül választanak, hogy sikertelenül képesek másokra hatni, hogy annak ellenére, hogy eszességük túlsúlyban van többek felett, a gyengébbek ostobaságaitól, bogaraitól függők, hogy a tehetetlenektől, akik nem érdemlik meg, hogy velük összehasonlíttatnak, magukat kormányozni, sőt bántalmazni, gyötörtetni kényesítettnek; hogy a gyötrött és éretlenek oly dolgokat visznek véghez javukra, amelyeket az eszes kívánni még gondolataiba sem mer.

Nem egyszer látjuk, hogy a legbecsületesebb embereket általánosan félreismerik. Nem egyszer látjuk, hogy a legélesebb lángelmék a társaságban, ahol minden szem feléjük volt fordítva, mindenki kíváncsian leste, várta a belőlük jövő szavakat, a legkevésbé előnyös szerepet játszó, csendesek, vagy egészen némák, vagy csak néhány közhely csúszik ki szájukból, Ezzel szemben egy-egy olyan legtávolabbi helyről üres ember, kis összegű fogalmakkal, melyeket ő itt-ott összegyűjtött, azokat oly ügyesen tudja össze-vissza dobálni, őket figyelemre érdemesíteni, hogy feltűnést kelt, és még a tudományosok is számottevőnek tekintik. (Mig mélyebben beléje nem látnak.)

A legcsillogóbb szépségek nem tetszenek mindig és általánosan, miglen kisebb külső kellemmel díszítettek, általános érdeklődést keltenek. Rövidesen, naponta tapasztaljuk, hogy a legeszebb és legtudományo-

sabb emberek, ha nem is a legkevésbé derekasak az egyes világügyekben, de mégis eléggé szerencsétlenek, bizonyos ügyesség hiányossága miatt félretoltak, és hogy az elmések, kik minden belső és külső jó tulajdonságokkal előnyükkel rendelkeznek, gyakran legkevésbé tetszenek, csillogni képtelenek.

Némelyek azt hiszik, a nagy elméjük jogosan hanyagolják el a kicsi társadalmi szokásokat, az illem szabályait, az udvariasságot, az elővigyázatosságot. Ez a nézet nem helyes. Kiváló egyéneknek kiváló hibáit is elnézik, mert a finomabb anyagból való általában hevesebb szenvedélyűek. De a hol a szenvedély nem kerül a felszínre, ott már a kissé jobb ember akkor cselekedik okosan, amikor nem ártatja az ártatlan társadalmi szokásokat különösen akkor, ha a társadalomban élni és közreműködni akar.

Nem sorolom ide azokat a tudósokat, akik öaként lemondanak a közönségesek avagy a kevésbé közön-

ségesek megbámulásáról. A jobb fajtájú ember, mivel itt-ott nem lesz megértve, magába zárkózik. Az élcelődő a lángeszű, az izetlen, fonák fejűek körében nem ereszkedik le annyira, hogy a vicceset játsza, hogy az ember tulságos büszkeséggel, jelleme méltóságának tudatában, az egész »énjé«, életét mindenik előtté lényegtelen társaság miatt átformalja. Hogy az ifut szobb külsőbe üdözteti a szerény, bártortalan, csendes viselkedése, mint a mai falusi fiatalság könnyes önteltsége. Hogy a nemes férfi ki minél eszélyesebb annál szerényebb, annál bizalmatlanabb saját ismeretével szemben és annál kevésbé tülekedő vagy hogy a minél több belső valódi érdemek tudatában levő, a legkevésbé mülegességet alkalmazza előnyös oldalainak kidomborítására, mint az igazi szépségek minden kicsi csalogató, érdemtelen, szerelem gerjesztő mülegességet, amellyel feltűnést hajhásznak, megvetnek, lenéznek; ez magától értetődik. Erről nem írok.

(Folyt. köv.)

rendőrség azt hiszi, hogy a tüzet a macedon forradalmi szervezet okozta.

— Merénylet a kraljevicai munició raktár ellen. A kraljevicai munició raktár ellen három felfegyverkezett ember éjjel merényletet akart elkövetni, de az őrség meggyőztette a támadást. A merénylők az egyik őrt megsebesítették a lábán, azután a bolgár határ felé elmenekültek. Az a feltevés, hogy a merénylet ismét komi tánci trojka műve volt.

— A községi választások Szlovenszkóban. Prágából írják: A községi választások az egész országban megtörténtek. Szlovenszkóban a magyar pártok fényes győzelmet arattak. Kasán, Pozsonyban, Ungvárott stb. a magyar pártok győztek, míg a szlovák néppárt a legtöbb helyen kisebbségben maradt.

— Bányászsztrájk Németországban. Németországban a szénbányászok sztrájkba léptek. Eddig a munkások nyolcvan százaléka áll sztrájkban s így több mint 60 ezer munkás nem dolgozik. Csak a szükséges munkát végzik el s így a világítás biztosítva van. A munka bérek alacsonyok s így nincs kilátás arra, hogy a bérmozgalomnak hamarosan vége szakadjon. A békéltető hatóság úgy döntött, hogy a béreket átlag tíz százalékkal vagyis hatvanöt pfenninggel javította, de ezt a határozatot a munkaadók vissza utasították. A bányászsztrájk tehát még áll.

— Vértörvénnyel fél Ahmed Zogu. Az albán köztársaság elnöke Ahmed Zogu most vértörvénnyel fél Cena bég meggyilkolása miatt. Ugyanis az északi albán törzsek, kik Cena bég hívei, Zogu béget okolják a gyilkosságért s nyíltan mondják, hogy boszút fognak állni miatta. Albániában igen könnyen ismét véres eseményekre lehet kilátás.

— Hamis ötven pengős bankjegyek vannak forgalomban. Akinek magyar pénzzel dolgozni kell, legyen e körülményre figyelemmel.

— Már megint a béke ellen. Argentína veszélyt szimatol és ezért Olaszországban 300 teager alatt járó hajót rendelt. Ugyáltszik még nem véglegesen biztos a béke.

— A repülő keresethez akarnak jutni. Levine, amerikai repülő az Atlanti oceánon át repülő postát szervez. 50 centért fog egy levelet szállítani. Egyhamar nem fog sok levél szárazon a másik oldalra kerülni.

— Az amerikai magyarok felállítják Kosuth Lajos szobrát Newyork legszebb részén. 1928. március 15.-én lesz a felállítás a River Side Drive-en. Valter főpolgármester fog beszédet mondani és több száz társadalmi egyesület bejelentette, hogy részt kíván venni az ünnepségen.

— Életre kelt a halott. Sopronban Rosenber Henrik nyolcvanhétéves magánzó súlyos beteg lett. Később agyvérzés állt be nála, ami után teste megmevedett s többé nem mutatott semmi életműködést. Hozzáértő zói a halálesetet be is jelentették s készültek a temetésre. Mikor a holttestet megmosták, hogy a ko-

porsóba tegyék, az lassanként megelevenedett, életműködése visszatért. Azután a beteget ágyba tették, hol hosszabb ideig aludt, majd felébredt, enni és inni kéri. Most már egész jól érzi magát, állapota kielégítő.

— Mexikóban vége a forradalomnak. Mexikóból érkezett legújabb hírek szerint a kormánycsapatok a forradalmat leverték. Mendez tábornokot elfogták és harminc hívével együtt azonnal gyonlították őket.

— Nem szabad a levegőben esketni. A berlini evangélikus egyház konsistoriuma Techman lelkészt megrovásra és kétszáz márka pénzbüntetésre ítélte azért, mert egy fiatal párt repülőgépen adott össze. Az ítélet kimondotta, hogy ez lelkészhez nem illő cselekedet volt.

— Hazaszállítják Bem tábornok hamvait. Bem tábornok — Bem apó, — hamvait Alappóból hazaszállítják szülőhelyére Tarnovba. Magyarországon méltóan fogadják a hamvakat.

— Nőtisztek a vörös hadseregben. Moszkvából írják: A vörös hadseregben ez idő szerint 72 nő van, akik tisztirangot viselnek, némelyek csapatparancsnokok. Az orosz polgárháború idején huszonkilenc asszony tüntette ki magát hősiességével. Ezek megkapták a vörös zászló rendjelet. Nyolc nő most végezte el kitünő eredménnyel a vezérkari iskolát. Így formán a jövő háborújában a nőkre nagy feladat vár.

— Csökkentik a vámtisztek számát. A vámhivatalok és ki- rendeltségek redukciója folytán megnövekedett s egyuttal feleslegessé vált a személyzet száma. Ezért a pénzügyminiszter létszámapasztást rendelt el s legelső sorban a jogi diplomával nem rendelkező személyeket fogják a tisztviselői karból elbocsátani.

— Dinamit merénylet a pilepi dohány raktárak ellen. A pilepi dohány raktárak kertjében nyolcvanöt kilogramm dinamitot találtak öt zsákban. Nyilván, valamely nagyobb szabású merénylet volt készülöben. Jugoszláv, görög és albán csendőrségek együtt üldözik a komitácsi bandákat. A napokban egy nyolc tagból álló jól felfegyverzett bandát fogtak el az albán csendőrök. Ezt a bandát görög területről előbb Jugoszláviába, azután Albániába szorították s itt jutottak csendőr kézre.

— Rendezik az elesett magyar katonák sirjait Jugoszláviában. A miniszterium engedélye folytán Dr. Rosch magyar vallás és közoktatásügyi miniszteriumi tanácsos Délszerbiába és Montenegróba utazott, hogy a háboruban elesett magyar katonák temetőinek rendezéséről gondoskodják. Ezzel egyidejűleg

a jugoszláv kormány megbízotja hasonlóképen Magyarországra utazott, hogy az ott elhalt szerb hadifoglyok sirjait rendeztesse.

— Vitorlás repülés. Brück Ferdinánd keletporoszországi repülő új világrekordot állított fel a vitorlás repülőgépek magassági repülésében. Ő 4 óra, egy perc és 38 másodpercig repülve 652 méter magasságra emelkedett, tehát az eddigi francia rekordot száz méterrel túlhaladta.

— Szobrot lopott egy román pap. Lupényban Küllei Ferenc nyugalmazott bányaigazgató kertjében éjnek idején behatolt Sandru ortodox lelkész, két bánya mérnök s egy tisztviselővel s a kertből kiloptak egy szobrot, mely egy busuló juhászt ábrázolt. Kint az utcán a szobrot összetörték s a helyére egy nemzeti zászlót tettek. Ugy mondták, hogy a szobor irredenta tüntetésnek vehető. Magyar körökben élénk felháborodást keltett a dolog annál is inkább, mert a hatóságok a kárttevők ellen semmiféle eljárást sem indítottak.

— Borisz bolgár király és Ferdinand exkirály találkozni fognak Prágában. A királyt Masaryk elnök fogja fogadni. Ugyanekkor Borisz király apja Ferdinánd exkirály is ott lesz. Kétséget nem szenved, hogy ők nem azért jönnek össze, hogy egy pohár bor mellett elüssék az unalmas napokat.

— A római katolikus hitét herceg Windischgrätz Ernő, a meghalt Ferenc József király dédunokája, aki polgári nevelésben részesült és tehetséges festő elhagyta és ó-katolikus hitre tért át. Az édesanyja tagja az osztrák szociáldemokrata pártnak.

KÖZGAZDASÁG.

A lakás törvényről. Gosar Andria szociál politikai miniszter az új lakás törvényről a következő felvilágosítást adta a sajtó képviselőnek. A miniszter szerint az új lakás törvényre feltétlenül szükség volt, mert különben f. évi november elsejével a lakóknak egy nagy része lakás nélkül, az utcára került volna. A miniszter tudja, hogy a háztulajdonosok most óriási házbér emeléssel törekedtek volna pótolni azt a kárt, amit már tíz éve el kellett tünniök. Azonkívül a mostani adatok szerint a lakóknak nyolcvan százaléka áll felmondás alatt, tehát a tömeges kilakoltatást meg kellett akadályozni.

Reményli a miniszter, hogy az új törvény életbe léptével, — habár a régi házakban a lakbér emelkedni fog mégis megszűnnek a nehézségek és a bajok, mert viszont az új házakban olyan

lesz a lakbér, hogy a lakók majd elfogadhatják a feltételeket s bártorságuk lesz új házakba is beköltözni. Így azután megindul majd a lakáskérdés végleges rendezése is.

Nemzetközi konferencia az áruforgalmikorlátozásokról. Genfben összeült a Nemzetek Szövetsége által összehívott nemzetközi konferencia, mely a beviteli tilalmak és korlátozások eltörlése tárgyában van hivatva határozatokat hozni. A magyar kormány képviselője Niekl Alfred, aki a beográdi tanácskozásokról ment Genfben, kifejtette, hogy közép Európában Magyarország volt az első, aki eltörölte a maga elhatározásából a beviteli tilalmakat és kiviteli vonatkozásban csak nyers és hulladék anyagokra tart fenn korlátozásokat.

Mégis Magyarország liberális felfogása e kérdésben bizonyos óvatosságra inti a magyar kormányt a melyne állásfoglalására kétségtelenül befolyásoló lesz majd az a magatartás, amelyet e kérdésben a szomszéd államok fognak követni.

Zavarok a čakoveci vámhivatal megszüntetése miatt. Mult számunkban megirtuk, hogy a vám vezér igazgatóság rendelete folytán a čakoveci vámhivatal beszüntette működését. A vám postai küldeményeket a maribori posta pedig továbbra is csakovecra küldi, honnan természetesen vissza küldik Mariborba. Maribornak ide vonatkozó rendelete még nincsen, tehát a csomagokat ismét elküldi Čakovecra. Ahol aztán a csomagok elváromolhatlanul Čakovecen hevernek.

K I N O

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 30. oktobra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

ŠPIJUNKA

CRNIH OCIJU

Tragedija jedne
mlade nevine djevojke u 6 činova.

VSTOPNINA: Gornje lože
12 Din., spodnje lože 10 Din.,
in II. prostor 5 Din.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

GAZDÁLKODÁS.

Az állatkereskedés.

(Folytatás.)

Az állatszavatosság fogalmáról a következőket kell tudni:

Aki valamely dolog tulajdonjogát adás-vétel vagy csere útján átengedi, köteles a dolgot (állatot) átadni, de ezzel egyben felelős azért, hogy az állat akkor, amikor az adás-vétel vagy csere megtörtént, a különösen kikötött avagy a dolog természete szerint benne feltételezhető tulajdonságokkal bír, vagyis nem szenved olyan bajban, mely miatt a használata korlátozva van, vagy lehetetlenné válik. Vágóállatnál az állat húsát fogyasztásra alkalmatlanná teszi!

Ezt a jótállást nevezik szavatosságnak.

Nálunk e tekintetben külön polgári törvénykönyvet még nem készítettek. Ausztriába, de néhány év előtt még Magyarországon is az osztrák polgári törvénykönyv szerinti ítéletek a bírák. Megjegyzem, hogy az állatok adás-vétele körüli szavatosságokat mindenütt igen kevés eltéréssel egész Európában egy és ugyanazon nézőpontok alapján bírálják. Legrégibb talán a „római jogi rendszer”, mely szerint az eladó szavatol:

1.) Az adás-vétel alkalmával külön kikötött tulajdonságokért;

2.) az állat rejtett hibáért, melynek használhatóságát és értékét tetemesen csökkentik, vagy megszüntetik. A vevő minden esetben bizonyítani tartozik, a hiba fennforgását és azt, hogy a hiba lényeges és rejtett s hogy az állat már az átvételkor is szenvedett benne.

A »német jogi rendszer« értelmében az eladó, külön kikötés és roszhiszeműség esetén kívül, csak bizonyos külön megnevezett hibákért az u. n. törvényes főhibákért, de ezekért is csak akkor szavatol, ha bizonyos, minden betegségre nézve külön megszabott időn belül mutatkoznak.

A »vegyes jogi rendszer« az előbbi kettő egyesítése. Ez a jogrendszer, az osztrák polgári törvénykönyvben is érvényesül 922. 924. 925. §§-okban.

Ezt a vegyes jogi rendszert a gyakorlati alkalmazásban némileg módosítani kellett, mert főhibákon kívül egyéb hibái is vannak az állatoknak. Kimondatott, hogy az eladó a főbírakhoz nem tartozó bármely hibáért is szavatol, ha miatta az állat bizonyos rövid időn belül elhull, vagy levágatása után elkoboztatik, föltéve, hogy a vevő bebizonyítja, hogy az illető hiba már az állat átadásakor is megvolt az állatban.

Szavatossági hiba főkélléke: 1.) a rejtettsége.

Akkor rejtett a hiba, ha az csak különös szakismerettel ismerhető fel vagyis a bajt az átlagos állatismerettel rendelkező vevő, a kellő óvatosság mellett is, könnyen elnézheti vagy fel nem ismerheti. Ilyen bajok az állat belső szerveinek betegsége, a szemek

és a menőszervek belső bajai, melyek külsőleg alaki eltérést nem jeleznek. A kello hibák: csont, izület, bőröm bóbajok; nem rejtettek. Lehet esetről-esetre egy-egy kivétel is; például. A csánkpok (Stiehbain, Sont.) Egyes esetekben fel nem ismerhető (pld. ha a vétel előtt megjárattuk az állatot) mert akkor nem sánít, ellenben az istállóból kivézetve, állás utána sánít a ló.

2.) Főkellék, hogy a hiba lényeges legyen, hogy az állat értékét tetemesen és tartósan csökkentse.

3.) Főkellék, hogy gyógyíthatatlan vagy legalább nehezen gyógyítható legyen. És végül

4.) Az állat értékét, hasznavehetőségét csökkentse.

A felfúvódás szarvasmarhánál.

A bendő felfúvódása a mindennapi esetek közé tartozik és mégis aránylag kevés kerül gyógykezelésre. Ennek oka abban rejlik, hogy gyors segítségre van szükség és ezt hirtelen megkapni a közlekedési eszközök, (gyorsan futó ló) hiánya miatt nem lehet. Hogy ne kelljen az egyébként elég könnyen gyógyítható baj miatt az állatot kényszerűvégni, leírom, mi az első teendő, míg az okvetlenül meghívandó állatorvos megérkezik.

Bármilyen okozza a felfúvódást (pld megakad a krumpli vagy répa a nyelősőben, friss lóherét evett az állat), az állatot vezessük ki az istállóból a hűvösebb udvarba. A bendőre, amely a baloldali hasfal alatt helyezkedik, tegyük minél hidegebb vízbe mártott ruhákat. E hideg borításokat 5 percenként újítsuk. Az újítások közti időben szappannal mossuk tisztára a bal csipőtől a szív irányában tenyér szélességre levő bőrt, hogy azon esetre, ha a bendőt megszurálni kellene, ezen hely tisztára mosott legyen. Azok az állatkínzások, száj szétfeszítés, kötél behelyezés, nyelvelőhuzás és a többi efféle dolgokkal a melyekkel kísérletezői szoktak, teljesen mellőzendők, de különösen kerüljék a jártatást vagy éppen a futtatást, mert az összenyomott erek, tüdők és a szív nem végezhet szállításal járó fokozottabb működését és ezért az elfúlás veszélyét fokozzák vele. Vegyenek elő egy-két ujnyi széles zsebkést, amely nagyon hegyes legyen és tegyék olyan helyre, hogy végveszélyben maguk is megszurhassák a bendőt, ha az állatorvos addig meg nem érkezik. A szúrás helye nem annyira fontos mint az irány, ha a hely, ahol beszúrunk, tisztára mosott és a kés is tiszta.

A csipő előtt és alatt tenyérnyi szélességek érintő pontjába kell szúrni. Tegyük két tenyerünket egymás fölé keresztbe úgy, hogy a bal kezünk az alsó legyen, a bal hüvelyk ujj hegye a csipő szőkeletét érje, az erre rá fektetett jobb kéz mutató ujj hegye előtt szurjuk a kést a szív felé irányítva erősen tövig bele és tartjuk benne a gyomrban míg az állatorvos megérkezik. Minden mást így például a burgonya vagy a nyelősőben megakadt répa kivételét, a bendővárrást, a to-

vábbi belső kezelést hagyjuk az állatorvosra.

Semmi esetre se kísérlezzünk baltal vagy valamely tárggyal letölteni a megakadt tárgyat, mert igen könnyen megakad egy nyelőső redőben és áttepi a nyelősőst, amia aztán már az állatorvos sem tud segíteni.

Még egy fontos dolgot ajánlok, hogy ezt az első segítséget ne bizzák holmi kuruzslóra, gyepimesterre, kovácsra, mert a kuruzslás szigorúan tilos és hivatalból üldözendő, másodszer ezek sok fertőző beteghez kerülnek, a bajt nem ismerik és így elhurcolják magukhoz és a legveszedelmesebb ragadós bajokat, bendőszurásnál, érvágásoknál a vér útján befertőzik a gazdák állatait. Sokszor egészen kicsi jelektelen bajból nagy bajt csinálnak a határtalan butaságukkal a nem kevésbé okos gazdáknak. Az okos gazda úgy sem fordul kuruzslóhoz.

Vsakovrstne sirove
kože
k u p u j e
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

SZNEJÉ I MLADO'ZENCI!

Prvle kak szi szpokupujete Vase potrebscine za 'zenitev poglednite v trgovino A. KIRÁLY M. Sobota, glávni trg. gde je velika záloga i zbera v korinaj vencov, slarov za sneje, strumfle in vsze drobno blágo kaj sze pri tej prilikaj nica.

Velika záloga 'zenszki krscákoy i rázno traletno i drobno blágo.

Szolidna posztré'zba! Niszike cene!

A. KIRÁLY

trg. Klobuki perilom in kratkim blagom
MURSKA SOBOTA

Glávni trg. Bergerova hisa

ÁLLANDÓAN
KAPHATÓK:

Szalona kg-ja Din 24.-

Zsir " " 23-28

Háj " " 26.-

Tőpörtő, kolbász stb. stb.

BENKO mészárszékben
MURSKA SOBOTA.

KERESKEDELEM.

ÁRU:

LJUBLJANA október 28.

100 kg.	Buza	Din.	290—
>	Rozs	>	275—
>	Zab	>	200—
>	Kukorica	>	225—
>	Köles	>	300—
>	Hajdina	>	300—
>	Széna	>	60—50
>	Bab cseres.	>	300—
>	vegyes bab	>	100—
>	Krumpli	>	200—
>	Lenmag	>	370—380
>	Lóhermag	>	1500—1800

BENKO: október 28.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7—	8—	9—	10—
Üsző	7—	8—	9—	10—
Tehén	—	—	3—	7—
Borju	—	—	—	12-50
Sertés	—	—	—	18—
Zsir I-a	—	—	23—	28—
Vaj	—	—	—	30—
Szalonna	—	—	—	24—
Tojás I drb.	—	—	—	1—

Pénz.

1	Dollár	=	Din.	56-70
1	Pengő Budapest	=	>	10—
1	Schil. Bécs	=	>	7-99
1	Kor. Praga	=	>	1-67
1	Lira	=	>	2-46
	Zürichben 100 Din	=		9.135 sfrk.

NEMECZ JANEZ

vaskereskedő,

MURSKA SOBOTA

árusit bámulatos olcsó áron: épületvasalást, tűzhelyeket, gépolajat, gépalkatrészeket, dobsint, vízmutatóüveget kenőszelencéket, felvonó serlegeket, tömlőket, tömitőanyagot, valamint minden

Puch vas és gépszakmába vágó anyagot. Biciklik állandóan nagy választék-

ban PUCH motorkerékpárok és alkatrészek Prekmurje vezérképviselője.

Styria
Világhírű Urania írógépek raktára.